

BRIDGE (Bắc cầu): Xây dựng Đối thoại và Quản trị các Dòng sông

Khu vực Mê - Công: các sông Sê Kông, Sê San và Srê Pôk (3S)

Bối cảnh

Các sông Sê Kông, Sê San và Srê Pôk của Campuchia, Lào và Việt Nam* là những dòng sông nhánh duy nhất xuyên biên giới ở khu vực Mê-Công. Các dòng sông 3S, như chúng vẫn thường được gọi chung, đóng vai trò rất quan trọng cho thủy văn của khu vực Hạ Mê Công và đóng góp tới 18% tổng lưu lượng nước hàng năm của khu vực.

Lưu vực 3S cũng là một nguồn cung cấp lương thực dồi dào cho hơn ba triệu dân và sinh kế của rất nhiều người trong số đó phụ thuộc trực tiếp vào các tài nguyên của dòng sông. Trước tốc độ phát triển của Khu vực Châu Á, với tiềm năng thủy lợi và thủy điện lớn, các dòng sông 3S được kỳ vọng sẽ tiếp tục có nhiều đóng góp đáng kể vào tăng trưởng kinh tế của lưu vực nói riêng và của cả khu vực nói chung.

Cách tiếp cận của chúng tôi

Hợp tác quản trị xuyên biên giới là trọng tâm của việc sử dụng bền vững và hiệu quả tài nguyên nước tại Lưu vực 3S.

IUCN, trong khuôn khổ Dự án Xây dựng Đối thoại và Quản trị các Dòng sông (BRIDGE) do Cơ quan Hợp tác và Phát triển Thụy Sĩ tài trợ, mong muốn thúc đẩy quá trình hợp tác tại khu vực 3S bằng cách xây dựng và tăng cường năng lực quản trị nước thông qua các cuộc cải cách về quản trị, đối thoại với các bên liên quan và các chương trình trao đổi kiến thức.

*Sông Sê Kông chảy qua Việt Nam, Lào và Campuchia, sông Sê San và Srê Pôk chảy qua Việt Nam và Campuchia.

TỔ CHỨC BẢO TỒN THIÊN NHIÊN QUỐC TẾ

Quản trị nước

Quản trị nước đặt ra các “luật chơi” trong quản lý tài nguyên nước. Quản trị quyết định liệu có thể thực hiện được quản lý tài nguyên nước bền vững hay không và cách thức thực hiện như thế nào. Quản trị nước kém có thể gây ra tình trạng suy thoái và phân bố quá mức tài nguyên nước, dẫn đến mất đa dạng sinh học, gây ra các tác động tiêu cực và giảm sức chống chịu của sinh kế người dân và tăng trưởng kinh tế, khiến cho người nghèo lại càng dễ bị tổn thương hơn.

Tổ chức thực hiện quản trị nước phụ thuộc vào chính sách, luật pháp và thể chế của mỗi quốc gia. Trong các lưu vực xuyên biên giới, quản trị nước tốt đòi hỏi các quốc gia có chung nguồn nước phải hợp tác với nhau.

Các mục tiêu tại Khu vực Mê-Công

Trong hai thập niên qua, đã diễn ra sự tăng lên đáng kể của số người tới định cư tại lưu vực 3S và đi cùng nó là sự tăng trưởng kinh tế xã hội nhanh chóng. Cần phải có một chiến lược dài hạn để giải quyết các nhu cầu của dân số gia tăng và môi trường, ngăn chặn các áp lực mới xuất hiện và đảm bảo chia sẻ lợi ích từ dòng sông một cách công bằng.

Để thúc đẩy một tầm nhìn chung cho việc sử dụng tài nguyên nước bền vững ở các lưu vực 3S, IUCN, đang nỗ lực xây dựng một môi trường thuận lợi cho hợp tác xuyên biên giới giữa các quốc gia 3S thông qua:

Xây dựng các khuôn khổ để tổ chức sắp xếp thể chế và hợp tác xuyên biên giới

Những khuôn khổ phù hợp cho từng quốc gia để xây dựng thể chế đang được phát triển cho các Lưu vực Sê Kông, Sê San và Srê Pôk.

Làm giàu thêm và Tăng cường chia sẻ kiến thức

Các dữ liệu thu được từ các phân tích thực trạng nhằm bù đắp những thiếu hụt về kiến thức đã được tập hợp lại trong các hồ sơ và bản đồ GIS, và được lưu trữ trong một cơ sở dữ liệu trực tuyến. Các bên liên quan có thể sử dụng cơ sở dữ liệu này như một cổng thông tin. Dự án cũng đang hỗ trợ xây dựng một khung đánh giá sinh thái nước xuyên biên giới cho lưu vực 3S.

Nâng cao năng lực lãnh đạo và quản trị

Cung cấp các chương trình đào tạo về các chủ đề trong quản lý tài nguyên nước như dòng chảy môi trường, chia sẻ lợi ích và ngoại giao nước cho các lãnh đạo địa phương để khuyến khích họ thực hiện quản lý tổng hợp tài nguyên nước và tham gia vào quá trình vận động chính sách.

Dự án BRIDGE Toàn cầu

Dự án BRIDGE đang được thực hiện tại 14 dòng sông và hồ xuyên biên giới tại năm khu vực trên thế giới: vùng Andes, Mê-Công, Trung Mỹ (từ khi khởi động dự án vào năm 2011), và tại Tây và Trung Phi và tại Đông và Nam Phi (từ năm 2014).

Tài nguyên

Các tài liệu sau có thể được truy cập trực tuyến:

- Bộ Công cụ của Sáng kiến Nước và Thiên nhiên (WANI):
 - CHIA SẼ: Quản lý nước xuyên biên giới
 - ĐÀM PHÁN: Để đi đến những thỏa thuận về nước
 - LUẬT LỆ: Cải cách quản trị nước
- Sông Sê Kông tại Việt Nam, Lào và Campuchia: Cẩm nang Thông tin cho Đối thoại Quản lý Dòng chảy Sông
- Hồ sơ Lưu vực Sê Kông, Sê San và Srê Pôk
- Phim ngắn về sông Sê Kông

Để biết thêm thông tin, vui lòng liên hệ:

Raphaël Glémet

Cán bộ Cấp cao, Chương trình Nước và Đất ngập nước

E-mail: raphael.glemet@iucn.org

Văn phòng IUCN Khu vực Châu Á (ARO)

www.iucn.org/bridge www.3sbasin.org

Giới thiệu về IUCN

IUCN giúp thế giới tìm ra những giải pháp khả thi cho các thách thức cấp bách nhất về môi trường và phát triển.

Hoạt động của IUCN tập trung vào đánh giá và bảo tồn thiên nhiên, đảm bảo việc quản trị hiệu quả và công bằng các tài nguyên thiên nhiên và áp dụng các giải pháp dựa vào thiên nhiên cho các thách thức toàn cầu về khí hậu, lương thực và phát triển. IUCN hỗ trợ các nghiên cứu khoa học, quản lý các dự án hiện trường trên khắp thế giới và kết nối chính phủ, các tổ chức phi chính phủ (NGO), Liên Hiệp Quốc và các công ty tư nhân để cùng xây dựng chính sách, luật pháp và những thực hành tốt.

IUCN là tổ chức về môi trường toàn cầu lớn nhất và lâu đời nhất trên thế giới, với hơn 1,200 chính phủ và NGO thành viên và gần 15,000 chuyên gia tình nguyện trên 160 quốc gia.

Văn phòng IUCN Khu vực Châu Á được đặt tại Băng-Cốc, Thái Lan với các văn phòng quốc gia, văn phòng dự án và văn phòng liên lạc tại Băng-la-đét, Campuchia, Trung Quốc, Ấn Độ, Lào, Nê-pan, Pakistan, Sri Lanka, Thái Lan và Việt Nam

www.iucn.org

www.iucn.org/asia

Facebook: [iucn.asia](https://www.facebook.com/iucn.asia) Twitter: [iucnasia](https://twitter.com/iucnasia)